

روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

قوه قضائیه

مرجع تصویب: قوه قضائیه

شماره ویژه نامه: ۵۷۸

یکشنبه، ۱۲ خرداد ۱۳۹۲

سال شصت و نه شماره ۱۹۸۷۸

آیین نامه نحوه بازرسی، نظارت و ارزشیابی رفتار و عملکرد قضات

شماره ۱۰۰/۱۳۳۲۷/۹۰۰۰

۸/۳/۱۳۹۲

جناب آقای سنجلی جاسبی

رئیس محترم هیأت مدیره و مدیرعامل روزنامه رسمی کشور

تصویر آیین نامه شماره ۱۰۰/۱۳۳۱۱/۹۰۰۰ مورخ ۸/۳/۱۳۹۲ ریاست محترم قوه قضائیه در خصوص (نحوه بازرسی، نظارت و ارزشیابی رفتار و عملکرد قضات) جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می گردد.

مدیرکل دبیرخانه قوه قضائیه - محسن محدث

شماره ۱۰۰/۱۳۳۱۱/۹۰۰۰

۸/۳/۱۳۹۲

آیین نامه نحوه بازرسی، نظارت و ارزشیابی رفتار و عملکرد قضات

در اجرای ماده ۱۳ قانون نظارت بر رفتار قضات مصوب ۱۷ مهر ۱۳۹۰ مجلس شورای اسلامی و بنا به پیشنهاد دادستان انتظامی قضات، آیین نامه نحوه بازرسی، نظارت و ارزشیابی رفتار و عملکرد قضات به شرح مواد آتی تصویب می شود:

کلیات

ماده ۱- نحوه بازرسی، نظارت و ارزشیابی رفتار و عملکرد قضات به شرح مواد این آیین نامه و سایر قوانین و مقررات مربوط است.

ماده ۲- واژه ها و عبارات اختصاری مندرج در این آیین نامه در معانی زیر به کار می رود:

الف) دادسرا: دادسرای انتظامی قضات.

ب) دادستان: دادستان انتظامی قضات.

ج) معاونت: معاونت دادسرای انتظامی در امور نظارت و ارزشیابی قضات.

د) معاون: معاون دادسرای انتظامی در امور نظارت و ارزشیابی قضات.

ماده ۳- عملکرد تمامی قضاتی که به حکم رییس قوه قضائیه به سمت قضایی منصوب می شوند از جمله قضات شاغل و مأمور به خدمت در سازمان قضایی نیروهای مسلح، سازمان بازرسی کل کشور، حفاظت و اطلاعات، سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی، سازمان ثبت اسناد و املاک و سایر سازمان ها و دستگاه ها همانند قضات شاغل در واحدهای قضایی مورد بازرسی و نظارت و ارزشیابی دادسرای انتظامی قرار می گیرد.

تبصره - بازرسی از عملکرد رؤسای سازمانهای وابسته و معاونت های قوه قضائیه چنانچه دارای سمت قضایی باشند، با اجازه رییس قوه قضائیه انجام می گیرد.

ماده ۴- به منظور اعمال نظارت و ارزشیابی رفتار و عملکرد قضات کشور، به دستور دادستان، هیأت های بازرسی به کلیه واحدهای قضایی کشور اعزام می شوند.

ماده ۵۵ - گزارش بازرسان و سوابق و اطلاعات مربوط به نظارت و ارزشیابی قضات مجرمانه بوده، بازرسان و کسانیکه حسب وظیفه به گزارش‌ها و اطلاعات مزبور دسترسی دارند به جز ارائه به دادستان حق افشاء آن را نزد دیگران ندارند.

تبصره ۱- دادستان با ارسال گزارش بازرسان جهت صدور دستور مقتضی مراتب را به اطلاع رییس قوه قضاییه می‌رساند. همچنین به دستور مقام مزبور رونوشت گزارش بازرسان عندالاقضاء و حسب مورد به دادگستری مربوط به منظور حسن جریان امور، به احد از دادیاران انتظامی جهت رسیدگی انتظامی و به کمیسیون رسیدگی به صلاحیت قضات برای رسیدگی به صلاحیت، ارجاع و ارسال می‌شود.

تبصره ۲- دادسرا به استعلامات مرکز حفاظت و اطلاعات کل قوه قضاییه طبق اساسنامه آن مرکز پاسخ می‌دهد.

ماده ۶- چنانچه اخبار و اطلاعات واصله راجع به قضات پس از بررسی ابتدایی بی‌اساس تشخیص داده شود با پیشنهاد قاضی مسئول و موافقت معاون، بایگانی و در غیر این صورت، پس از ارزیابی و اتخاذ تصمیم مقتضی در سوابق محرمانه ضبط و نگهداری می‌شود.

فصل اول: بازرسی

ماده ۷- بازرسی دادسرای انتظامی به شرح ذیل می‌باشد:

۱- بازرسی آشکار.

الف) دوره‌ای و مستمر.

ب) فوق‌العاده و موردی.

۲- بازرسی پنهان.

ماده ۸- برنامه بازرسی دوره‌ای و مستمر در آغاز هر سال توسط معاونت با رعایت اولویت‌ها تنظیم و پس از تصویب دادستان به مرحله اجرا گذاشته می‌شود.

ماده ۹- بازرسی فوق‌العاده و موردی، حسب دستور رییس قوه قضاییه یا در صورت وصول شکایت یا گزارش مهم به تشخیص دادستان انجام می‌شود. برای این منظور، احد یا هیأتی از قضات دادسرا به مرجع مربوط عزیمت و مبادرت به انجام بازرسی می‌نمایند.

ماده ۱۰- به منظور مستندسازی اطلاعات واصله در رابطه با عدم رعایت آداب و عرف قضاء با ارباب رجوع اعم از خواهان، خوانده، متهم، شاکی، مطلع، شاهد، کارشناس، وکیل، مأمور و در نتیجه ایجاد نارضایتی و بدبینی نسبت به دستگاه قضایی به دستور دادستان بازرسی پنهان و نامحسوس انجام می‌شود.

ماده ۱۱- سرپرست و اعضاء هیأت بازرسی با پیشنهاد معاونت و با حکم دادستان اعزام می‌شوند. نظارت بر حسن انجام بازرسی و تقسیم کار بین اعضاء به عهده سرپرست هیأت بوده و سایر اعضاء ضمن همکاری لازم نتیجه به دست آمده را در اختیار وی قرار می‌دهند تا در تهیه گزارش نهایی منظور گردد.

ماده ۱۲- بازرسان قبل از عزیمت به محل مأموریت موظف هستند گزارش‌های هیأت‌های قبلی را مورد مطالعه قرار داده و تغییراتی را که در این فاصله به عمل آمده در بازرسی جدید مطمح نظر داشته و نیز اطلاعات بدست آمده از منابع و مراکز دیگر مانند مرکز حفاظت اطلاعات کل قوه قضاییه و مرکز آمار و فن‌آوری اطلاعات را مورد مطالعه و بهره‌برداری قرار دهند.

تبصره ۱- مرکز آمار و فن‌آوری اطلاعات موظف است با استفاده از اطلاعات موجود و روش‌های آمار، سامانه الکترونیکی نظارت قوه قضاییه (سنا) را طراحی و دسترسی لازم به این سامانه را برای هیأت‌های اعزامی فراهم آورد.

تبصره ۲- مرکز حفاظت اطلاعات قوه قضاییه و واحدهای تابعه آن در استانها ضمن پاسخ به استعلامات دادسرا، در رابطه با پرونده‌های انتظامی مربوط همکاری لازم را با بازرسان اعزامی در حدود مأموریتشان به عمل آورند.

ماده ۱۳- هیأت اعزامی پس از ورود به استان یا واحد قضایی محل مأموریت، در جلسه مدیران قضایی شرکت و سرپرست هیأت ضمن معارفه، اهداف و چگونگی مأموریت را تشریح می‌نماید.

ماده ۱۴- بازرسی از واحدهای قضایی به کیفیتی تدوین و اجرا می‌گردد که موجب وقفه در امور جاری قسمت‌های مورد بازرسی نشود.

ماده ۱۵- به منظور ارزیابی کیفی و کمی عملکرد قضایی قضات، هیأت اعزامی حداقل پنج فقره پرونده را مورد رسیدگی قرار داده و پس از بررسی آمار عملکرد هر یک از قضات، درباره توان قضایی آنان اظهار عقیده می‌نماید.

ماده ۱۶- هیأت موظف است علاوه بر مطالعه و بررسی پرونده‌ها، از مدیران و مسئولین قضایی و سایر قضات مطلع و عندالاقضاء از مسئولین محلی و نیز افراد موثق، پیرامون رفتار و عملکرد قضایی تحقیق و استطلاع به عمل آورده و در ارزیابی خود منظور دارد.

ماده ۱۷- اعضاء هیأت می‌توانند در صورت لزوم از قاضی یا کارمند با رعایت حرمت و شأن آنها دلیل اقدامات موردنظر را جویا شوند.

تبصره ۱- هیأت بازرسی در مواردی که ایرادات مورد لحاظ جزئی باشد با رعایت شأن قضایی یا اداری به قاضی یا کارمند مربوط بنحو محرمانه جهت رفع آن تذکر داده و چنانچه از کارمند تخلفی مشاهده نماید مراتب را به هیأت رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان اعلام می‌کند.

تبصره ۲- چنانچه هیأت بازرسی در حین انجام وظیفه به تخلفات انتظامی برخورد نماید، مکلف است مراتب را به دادستان گزارش دهد.

ماده ۱۸- مدیران و قضات محل بازرسی باید همکاری لازم را با اعضای هیأت معمول دارند.

ماده ۱۹- چنانچه در حین انجام وظیفه، عملی بر خلاف قانون که واجد وصف مجرمانه یا منافی با شأن قضایی باشد توسط هیأت اعزامی کشف شود؛ هیأت باید فوراً مراتب را به دادستان گزارش و کسب تکلیف نماید.

ماده ۲۰- در پایان مأموریت و قبل از ترک محل، هیأت اعزامی در جلسه قضات و مسئولین مربوط شرکت کرده و استنباط اجمالی خود از وضعیت واحدهای قضایی مورد بازرسی را مطرح می‌نماید.

ماده ۲۱- هیأت بازرسی در پایان مأموریت، گزارش بازرسی را به دادستان تسلیم می‌نماید. این گزارش باید مستند و مستدل بوده و پس از بهره‌برداری در سوابق مربوط در معاونت نگهداری شود.

ماده ۲۲- هیأت بازرسی در گزارش نهایی پیشنهاد می‌نماید قضاتی که مصدر خدمات با ارزش و درخشان بوده‌اند با اعطاء پایه، ارتقاء سمت، تقدیرنامه کتبی و غیره مورد تشویق قرار گیرند.

ماده ۲۳- هیأت بازرسی در گزارش تقدیمی به دادستان نسبت به قضات متخلف پیشنهاد تنزل پایه یا سمت، تغییر محل خدمت، بازنشستگی، سلب صلاحیت قضایی، تعلیق از خدمت قضایی جهت تعقیب کیفری و غیره را حسب مورد می‌نماید.

فصل دوم: نظارت و ارزشیابی

ماده ۲۴- موضوعات مورد نظارت و ارزشیابی اموری از قبیل موارد ذیل است:

الف - رعایت نزاکت و اخلاق و آداب اسلامی.

ب - حسن خلق با همکاران و ارباب رجوع.

پ - رعایت شأن قضایی.

ت - حسن شهرت.

ث - توانائی جسمی و روحی.

ج - دانش و مهارت قضایی.

چ - کیفیت و کمیّت کار قضایی.

ح - قدرت استنباط و شم قضایی.

خ - شجاعت و استقلال قضایی.

د - رعایت نظم و انضباط اداری.

ذ - نظارت بر امور دفتری.

ر - دانش و مهارت بهره‌برداری از اطلاعات و فن‌آوری ارتباطات.

ز - توجه به جهات پیشگیرانه و تربیتی در امور قضایی.

ماده ۲۵- معاونت به دستور دادستان، مطابق قانون نظارت بر رفتار قضات، این آیین‌نامه و سایر قوانین و مقررات مربوط، اقدام به نظارت و ارزشیابی عملکرد و رفتار قضات کشور می‌نماید.

ماده ۲۶- به منظور تحقق نظارت و ارزشیابی و دسترسی به هنگام به اطلاعات دقیق مربوط به عملکرد قضات کشور، واحدهای نظارت و ارزشیابی قضات در دادگستری کل هر استان که از نظر اداری تابع دادگستری استان مربوط بوده تحت نظارت و تعالیم دادرسی انجام وظیفه می‌نمایند.

تبصره ۱- این واحدها به تعداد لازم قاضی، کارشناس و کارمند دفتری خواهند داشت.

تبصره ۲- در صورت ضرورت واحدهای مذکور در شهرستان‌های بزرگ، مجتمع‌های قضایی و سازمان‌های تابعه قوه قضاییه نیز دایر می‌گردد.

ماده ۲۷- قضات واحدهای نظارت و ارزشیابی بنا به پیشنهاد دادستان و با ابلاغ رییس قوه قضاییه منصوب می‌شوند. این قضات به نمایندگی از دادرسی اقدام به نظارت و ارزشیابی عملکرد و رفتار قضات حوزه مأموریت خود نموده و مراتب را به معاونت گزارش می‌نمایند.

ماده ۲۸- رؤسای کل دادگستری‌ها نیز مکلفند به عنوان نمایندگان قوه قضاییه در استان‌ها در راستای وظیفه مدیریتی و نظارتی و به منظور حسن تمثیت امور در واحدها و حوزه‌های قضایی خود هیأت نظارت و بازرسی استانی تشکیل دهند. هیأت مزبور در طول سال و به تدریج همه واحدهای قضایی استان را مورد بازرسی قرار می‌دهد. رییس کل دادگستری استان نتایج بررسی و ارزشیابی هیأت درباره عملکرد قضات و وضعیت واحدهای قضایی مورد بازرسی را در فواصل زمانی معین به معاونت گزارش می‌دهد.

تبصره ۱- اعضای هیأت‌های مذکور از میان قضاتی که علاوه بر داشتن حسن شهرت، با تجربه و علاقمند به فعالیت در امور نظارت و ارزشیابی باشند انتخاب می‌شوند.

تبصره ۲۰- برنامه بازرسی و اسامی و مشخصات اعضای هیأت ابتدای هر سال توسط رؤسای کل دادگستری‌ها به معاونت اعلام می‌شود.

تبصره ۲۱- هیأت‌های مذکور چنانچه ایرادات مورد لحاظ جزئی باشد به قضات مربوط با رعایت حرمت و شأن قضایی آنها تذکر می‌دهند تا نسبت به رفع آن اقدام نمایند.

ماده ۲۹- از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه، آیین‌نامه نظارت و ارزیابی دادستانی انتظامی قضات مصوب ۲۱/۴/۱۳۸۲ ملغی می‌باشد.

ماده ۳۰- این آیین‌نامه در ۳۰ ماده و ۱۱ تبصره در تاریخ   به تصویب رئیس قوه قضائیه رسید.

رئیس قوه قضائیه - صادق لاریجانی